

บทคัดย่อ

เรื่อง : การพัฒนารูปแบบการจัดการชีวิตของผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาร้านบัวเหิง
อำเภอสว่างวีระวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี

ผู้วิจัย : จุฑามณี เจริญสกุลทรัพย์

ชื่อปริญญา : บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรา หัตถสิน

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ, การจัดการชีวิต, ผู้สูงอายุ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับมิติด้านการเงิน มิติด้านสุขภาพ และมิติด้านสังคมของผู้สูงอายุบ้านบัวเหิง หมู่ 4 ตำบลท่าช้าง อำเภอสว่างวีระวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี และ (2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในบ้านบัวเหิง การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานรวมกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาด้วยเอกสาร การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 12 คนซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านบัวเหิงโดยถาวรหรืออยู่อาศัยในช่วงระยะเวลาของการดำเนินการวิจัยนี้ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและการตีความสร้างข้อสรุป

ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุบ้านบัวเหิงไม่มีรูปแบบการจัดการชีวิตที่ชัดเจน เพราะผู้สูงอายุดำเนินชีวิตอย่างไร้จุดหมาย ในด้านการเงินนั้นผู้สูงอายุต้องพึ่งพิงบุตรหลาน ด้านสุขภาพที่ไม่ตระหนักในการดูแลสุขภาพของตนเอง และด้านสังคมที่มีความรู้สึกถึงการไร้คุณค่า เกิดความรู้สึกเหงาและ โดดเดี่ยว จากปัญหาเหล่านี้จึงนำไปสู่การพัฒนารูปแบบการจัดการชีวิตสำหรับผู้สูงอายุบ้านบัวเหิง โดยใช้กิจกรรมผลิตและจำหน่ายเครื่องดื่มสมุนไพร และกิจกรรมการให้ความรู้ด้านสุขภาพเป็นสื่อกลางในการจัดการชีวิตของผู้สูงอายุเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทั้งนี้ผลการทดลองปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมพบว่า ผู้สูงอายุบ้านบัวเหิงให้ความสำคัญกับการจัดการชีวิตด้านสังคม รองลงมาคือด้านสุขภาพ และด้านการเงินตามลำดับ และผู้สูงอายุมีการจัดการชีวิต 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การตั้งเป้าหมาย (2) การจัดสรรเวลา (3) การลงมือปฏิบัติ และ (4) การกำกับตนเอง ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้นำมาซึ่งความสำเร็จใน 3 มิติ ในมิติด้านการเงินพบว่า ผู้สูงอายุมีรายได้เพิ่มขึ้นจากเงินปันผลเฉลี่ย 1,100 บาท/คน ในการจำหน่ายเครื่องดื่มสมุนไพร มิติด้านสุขภาพพบว่า ผู้สูงอายุใส่ใจสุขภาพของตนเองมากขึ้นด้วยการลดการรับประทานอาหารประเภทเค็ม หวาน มัน ส่งผลให้ค่าความดันโลหิตลดลง และมีผู้สูงอายุส่วนใหญ่ออกกำลังกายเพิ่มขึ้น และมิติด้านสังคมพบว่า ผู้สูงอายุมองเห็นคุณค่าในตนเองจากความภาคภูมิใจที่ได้ใช้ประสบการณ์ ความรู้ และความชำนาญในการผลิตและจำหน่ายเครื่องดื่มสมุนไพร